

LOVSTVO

Zvonko Mustapić i suradnici

LOVSTVO

Zvonko Mustapić i suradnici

Suradnici:

Dr. sc. **Vladimir Abramović**, sveuč. prof., Zagreb

Dr. sc. **Ferdo Bašić**, sveuč. prof., Agronomski fakultet, Zagreb

Dean Blažina, dipl. inž. agr., stručni suradnik za lovstvo Istarske županije, Labin

Marijan Bradaš, Hrv. lovački savez, Zagreb

† Dr. sc. **Jan Brna**, umir. znanstveni suradnik, Osijek

Dr. sc. **Boris Buklijaš**, sveuč. prof., Pravni fakultet, Split

† **Dragan Cepelić**, dr. iur., Osijek

Milan Ćelap, dipl. inž. šum., um. stručni suradnik za lovstvo, Petrinja

Stjepan Darabuš, dipl. inž. agr., Hrvatski lovački savez, Zagreb

Alojzije Frković, dipl. inž. šum., um. savjetnik za lovstvo, Rijeka

Mr.sc. **Miro Gardaš**, sveuč. asistent, Pravni fakultet, Osijek

Dr. sc. **Marijan Grubešić**, docent, Šumarski fakultet, Zagreb

Dr. sc. **Duro Huber**, sveuč. prof., Veterinarski fakultet, Zagreb

Tomislav Hrupački, dr. vet. med., Varaždin

Dr. sc. **Zdravko Janicki**, sveuč. prof., Veterinarski fakultet, Zagreb

Dr. sc. **Maks Karlović**, um. zn. savjetnik, Veterin. institut, Zagreb

Dr. sc. **Josip Kusak**, sveuč. asistent, Veterinarski fakultet, Zagreb

Marijan Lekić, dipl. polit., novinar, Hrv. lovački savez, Zagreb

Ivica Lovrić, dipl. inž. agr., Hrv. lovački savez, Zagreb

Višnja Ogrizović, publicist, Zagreb

† **Alojzije Pećnik**, dipl. inž. elektrotehnike, Zagreb

Dražen Pećnik, dipl. inž. elektrotehnike, Zagreb

Dragan Radović, dipl. inž. biol., Zavod za ornitologiju, Zagreb

Dr.sc. **Dominik Raguž**, sveuč. prof., Šumarski fakultet, Zagreb

Zorica Sagner - Bajgot, inž., Hrv. lovački savez, Zagreb

Dr. sc. **Roman Safner**, sveuč.prof., Agronomski fakultet, Zagreb

Filip Vilim Šabić, šum. tehn., um. stručni sur. za lovstvo, Makarska

Željko Štahan, dipl. inž. šum., savjetnik za zaštitu prirode, Samobor

Zoran Timarac, dipl. inž. šum., publicist, Osijek

Mihajlo Tompak, dipl. inž. šum., um. šum. i lovni inspektor, Zagreb

Josip Trohar, dipl. inž. šum., umir. stručni sur. za lovstvo, Rijeka

Mr. sc. **Pavle Vratarić**, dipl. inž. šum., umir. savjetnik za lovstvo, Osijek

Nikša Vrhovac, dipl. inž. elektrot., Dubrovnik

Marijan Žižanović, dipl. iur., Zagreb

PROSLOV

Neprijeporno je da bi lovno gospodarstvo i lovni turizam mogli postati čvrst oslonac održivog gospodarskog razvijanja moderne Hrvatske u ovom mileniju. Jednako tako nema dvojbe da idemo u susret lovstvu koje se više nego ikada do sada mora temeljiti na znanju i provjerjenim znanstvenim spoznajama. To neumoljivo traže od nas procesi opće globalizacije i uključivanja u moderno, civilizacijsko, uljudbeno okružje, prema svojim uzansama.

Hrvatski lovački savez je, na putu prema tim promjenama, prepoznao sve manjkavosti i nedostatke aktualnog trenutka u hrvatskom lovstvu i poduzima mnoge mjere za njihovo uklanjanje. Siromaštvo pisane riječi i nedostatak prikladne udžbeničke literature na hrvatskom jeziku jedan je od krucijalnih problema, koji se i ovim udžbenikom želi barem djelomično otkloniti.

Priprema ovog izdanja okupila je znanstvenike i stručnjake neupitna autoriteta na području lovstva u Hrvatskoj, njih ukupno 34, koji su u njega prenijeli svoje golemo životno iskustvo te znanstvene istine što su ih spoznali i kojima su nas obogatili. Tako velik broj autora nametnuo je sustav recenzije "autor-autoru", koji je prihvaćen u želji da se na ograničenu prostoru postigne što kvalitetnija prezentacija veoma bogate građe. Njihovo je znanje moralno biti golemo da bi u ovako jednostavnom, a opet dovoljno stručnom obliku moglo biti ponuđeno čitatelju.

Težnja za sveobuhvatnošću, koja je iznuđena opravdanim zahtjevima i potrebama suvremenoga lovca, opteretila je konceptiju izrade i sadržaj ovog udžbenika. Valjalo je promisliti o kriterijima kojima će se poslužiti pri odabiru tema i prostora za njih. Jer jedanput su biologija i prirodni uzgoj pojedinih vrsta divljači neupitan kriterij, a drugi put je prevladala potreba da se našoj stručnoj i široj javnosti više približe manje poznate teme, pa su stoga one dobine nešto veći prostor. Nismo, dakako, sigurni da smo u tom pogledu postigli optimalnu uravnoveženost, a k tomu ostali i objektivni.

Usprkos svim slabostima, uvjereni smo da je ovaj udžbenik dragocjen izvor podataka za sve. Prije svih za studente koji na svojim fakultetima i višim školama uče o lovstvu i za koje će on biti esencijalna literatura. Namijenjen je i budućim lovcima kao temeljno štivo za pripremu lovačkog ispita. Stručnjacima će poslužiti za potvrdu već poznatih činjenica i iskustava, ali i popuniti praznine u nikada dostašnim znanjima, a znatiželjnicima će pružiti brojne podatke o suvremenom lovstvu. Udžbenik je i pisan upravo tako da svim korisnicima, vrlo različitim vrsta i razina opće naobrazbe, pruži odgovarajuće spoznaje i informacije o temeljnim načelima lovstva, kako bi što potpunije razumjeli pojedinačno i interakcijsko djelovanje stanišnih čimbenika i antropogenih zahvata unutar lovnog prostora na pojedine vrste divljači, pa i samu biosferu.

U ime svih autora Uredništvo iskazuje vjeru da će ovo izdanje ispuniti očekivanja te "dotaknuti i srce i um" svakoga korisnika. Željeli smo objaviti knjigu koja će mnogima biti korisno štivo. Koliko smo u tome uspjeli, ocijenit će sud javnosti.

Urednik:
Prof. dr. sc. Zvonko Mustapić

Nakladnik:
HRVATSKI LOVAČKI SAVEZ
ZAGREB, HRVATSKA

Glavni urednik:
Prof. dr. sc. Zvonko Mustapić

Članovi Uredništva:
Alojzije Frković, dipl. inž. šum
Marijan Lekić, dipl. politolog, novinar
Iica Lovrić, dipl. inž. agr.

Recenzenti pojedinih poglavlja:
Prof. dr. sc. Mladen Stjepan Figurić
Prof. dr. sc. Željko Grabarević
Dr. Ivo Gregurić
Doc. dr. sc. Zoran Grgić
Vladimir Gudac, prof.
Dr. sc. Boris Habrun
Dr. sc. Jelena Kralj
Josip Knepr, dipl. inž. šum.
Emilio Mendušić
Mr. sc. Đuro Nikolandrić
Jasminka Radović, dipl. inž. biol.
Andelko Stažić, prof.
Milan Sunko, prof.
Prof. dr. sc. Marinko Učur
Prof. dr. sc. Joso Vukelić
Akademik prof. dr. sc. Teodor Wikerhauser

Redaktor:
Slavko Peršić

Grafičko oblikovanje:
Predrag Vučinić

Fotografija na naslovnici:
Božica Dijana; Salona, reljef, mramor, 2. do 4. desetljeće 2. stoljeća, Salona,
izložak Arheološkog muzeja u Splitu
Snimio Mario Ursić

Nijedan dio ove knjige ne smije se umnožavati, fotokopirati ni na
bilo koji način reproducirati bez nakladnikova pismenog dopuštenja

Tisak:
Tiskara "Varteks" Varaždin

Zagreb, 2004.